

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/4/2019
Identifikačné číslo spisu: 2014200610
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2014200610.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: C. M., nar. X.X.XXXX, bytom G. XXa, XX-XXX C., Poľská republika, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 - 10, 813 63 Bratislava, za účasti ďalšieho účastníka: W. B. M., nar. XX.X.XXXX, bytom U., XX-XXX R., Poľská republika, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej č. 8406-4/2014-BA zo dňa 31. marca 2014, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/61/2014-121 z 15. októbra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/61/2014-121 zo dňa 15. októbra 2018 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd alebo správny súd“) napadnutým rozsudkom č. k. 20S/61/2014-121 z 15. októbra 2018, podľa § 191 ods. 1 písm. d) a e) v spojení s § 491 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej zo dňa 31.03.2014, číslo 8406-4/2014-BA a vec vrátil na ďalšie konanie. Napadnutým rozhodnutím žalovaná zmenila výrokovú časť rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu tak, že vypustila text: „...nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 1. novembra 2010.“ a vložila text: „...nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 01. novembra 2010.“ a v ostatnej časti prvostupňové rozhodnutie potvrdila. Sociálna poisťovňa, pobočka Trnava rozhodnutím č. 700-0241/2011-23 z 09.09.2011 postupom podľa § 210 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) v spojení s článkom 13 (3) a 13 (4) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 988/2009 (ďalej len

„nariadenie“) rozhodla, že žalobcovi nevznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 1. novembra 2010.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách § 3 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. a), § 15 ods. 1 písm. a), § 19 ods. 2, § 178 ods. 1 písm. a), § 196 ods. 7, § 209, zákona o sociálnom poistení, článku 11 (3) (a), článku 13 (1), a článku 13 (3) nariadenia, ďalej podľa článku 16 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 987/2009 (ďalej len „vykonávanie nariadenie“) a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, pre nedostatok dôvodov je nepreskúmateľné a nesie znaky porušenia základného práva účastníka konania na spravodlivý proces, nakoľko sa žalovaná nevysporiadala s odvolacími námietkami účastníka správneho konania.

3. Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, ako aj z obsahu administratívneho spisu konštatoval, že žalovaná nevykonala žiadne dokazovanie a nezískala žiaden dôkaz, ktorý by potvrdil, že žalobca na území Slovenskej republiky reálne nevykonával činnosť v zamestnaneckom pomere, a preto nemôže podliehať slovenskému právnemu predpisu podľa článku 13 (3) nariadenia. Názor žalovanej, na základe ktorého o veci rozhodla iba konštatovaním, že fyzickou kontrolou nebolo možné preukázať reálny výkon činností zamestnanca u zamestnávateľa Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING, Buková 22, 919 10 Buková, IČO: 45 506 108 považoval krajský súd za predčasný, prijatý na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Mal za to, že iba na základe nepreukázaných indícií zo strany žalovanej, o možnosti zneužívania slovenského sociálneho systému, nie je možné prijať rozhodnutie, že u žalobcu účasť na sociálnom poistení nevznikla. Za rovnako nedostatočne preukázané považoval krajský súd okolnosti spojené s uzatvorením dohody medzi Slovenskou republikou a orgánmi sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky. Zároveň poukázal na bod č. 11 Preambuly vykonávacieho nariadenia a skonštatoval, že existencia takejto dohody musí byť žalovanou preukázaná, aj keď nariadenie explicitne nevyžaduje písomnú formu a zároveň musí spĺňať podmienky preskúmateľnosti, nakoľko určenie aplikovanej legislatívy nesmie byť arbitrárne a prispôsobenie faktov alebo udalostí, ku ktorým dochádza v jednom členskom štáte nemôže v žiadne prípade viesť k tomu, aby sa iný členský štát stal príslušným alebo jeho právne predpisy uplatniteľnými. Krajský súd z administratívneho spisu žalovanej nezistil objektívnu skutočnosť o existencii dohody podľa čl. 16 odsek 4 vykonávacieho nariadenia. Záverom dodal, že žalovaná ani pobočka Sociálnej poisťovne, ktorá rozhodovala, v prvom stupni v odôvodnení rozhodnutia neuviedli, že by dohoda medzi nimi a poľskou inštitúciou ZUS bola podkladom pre vydanie rozhodnutia.

4. S poukazom na vyššie uvedené, krajský súd rozhodnutie žalovanej postupom podľa § 191 ods. 1 písm. d) a e) SSP v spojení s § 491 ods. 1 SSP zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. V tejto súvislosti uviedol, že uvedené nedostatky boli zo strany súdu vytknuté žalovanej už v rozhodnutí sp. zn. 20S/61/2014-49 zo dňa 30.6.2015, pričom toto rozhodnutie bolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zrušené z dôvodu procesnej vady súdu prvej inštancie, spočívajúcej v nepribratí ďalšieho účastníka do konania.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP tak, že v konaní úspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania s tým, že o výške ich náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej a v prípade ďalšieho účastníka súd rozhodol tak, že tomuto ich nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli.

II.

Kasačná sťažnosť žalovaného správneho orgánu proti rozsudku krajského súdu

6. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. Namietala, že krajský súd v konaní a pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe

nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. g), h) SSP).

8. Žalovaná sa nestotožnila s právnym záverom krajského súdu a je toho názoru, že jej rozhodnutie je náležité odôvodnené a bolo vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci, po zhodnotení všetkých dostupných relevantných dôkazov. Uviedla, že pri posudzovaní postavenia a výkonu činnosti žalobcu ako zamestnanca vychádzala predovšetkým z nariadenia a vykonávacieho nariadenia a prihliadala aj na Praktickú príručku o uplatniteľných právnych predpisoch v Európskej únii, Európskom hospodárskom priestore a vo Švajčiarsku (ďalej len „príručka“), ktorá má odporúčací charakter. V zmysle článku 76 príručky bola povinná poskytovať poľskej inštitúcii sociálneho zabezpečenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ďalej len „ZUS“) potrebnú súčinnosť, ako aj všetky informácie a dokumenty nevyhnutné na správne určenie uplatniteľných právnych predpisov. V zmysle tejto zásady prebiehali medzi žalovanou a ZUS v rokoch 2012 až 2013 rokovania za účelom vyriešenia situácií, ktoré vzbudzovali dôvodné obavy, že zo strany osôb s bydliskom v Poľskej republike dochádza k obchádzaniu právnych predpisov sociálneho zabezpečenia a k zneužívaniu slovenského sociálneho systému. Na základe podnetov ZUS, žalovaná vykonala kontroly za účelom zistenia reálneho výkonu činnosti jednotlivých zamestnancov na území Slovenskej republiky, ako aj preverenie splnenia kritéria registrovaného sídla, alebo miesta podnikania jednotlivých zamestnávateľov. Opätovne poukazovala na skutočnosť, že formálne založenie pracovnoprávneho vzťahu na základe pracovnej zmluvy automaticky nezakladá dôvod pri určovaní aplikácie článku 13 (3) nariadenia. Skutočnosť, že fyzická osoba má uzatvorenú pracovnú zmluvu automaticky neznamená, že osoba na území Slovenskej republiky činnosť zamestnanca aj reálne vykonáva. To, že výkon práce musí byť reálny je obsiahnuté priamo v článku 13 (3). V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu z 04.07.2017, sp. zn. 7Sžo/30/2016 a rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci Mattem a Cikotic C-10/05.

9. Sociálna poisťovňa, pobočka Trnava, za účelom preukázania skutočného výkonu činnosti každého zamestnanca zamestnávateľa Grzegorz Jan Maliński - GM CONZULTING na území Slovenskej republiky, vykonala dňa 07. júla 2011 kontrolu v mieste podnikania zamestnávateľa, ktoré vyplývalo z výpisu živnostenského registra. Kontrolou bolo zistené, že miesto podnikania zamestnávateľa je v rodinnom dome, v ktorom sa nenachádzala žiadna prevádzka, v ktorej by mohli zamestnanci vykonávať prácu. V čase kontroly sa zamestnávateľ ani zamestnanci v mieste podnikania nenachádzali. Evidencia dochádzky zo strany zamestnávateľa nebola vedená. Z pracovných zmlúv zamestnancov vyplýva, že ustanovený pracovný čas je 40 hodín týždenne a dohodnutá dĺžka pracovného času je 1/8 z ustanoveného pracovného času. Hrubá mzda zamestnancov je približne 40,00 EUR mesačne. Správa o vykonaní kontroly bola vypracovaná dňa 14. júla 2011. Zamestnávateľ nepredložil žiadne doklady, preukazujúce pridelovanie práce zamestnancom počas trvania pracovnoprávneho vzťahu, ani dôkazy preukazujúce skutočný výkon pracovnej činnosti. Ďalej uviedla, že zamestnávateľ bol s uskutočnením kontroly oboznámený, pričom vzhľadom na to, že sa v čase jej vykonania nenachádzal v mieste podnikania, bol vyzvaný na predloženie dokladov preukazujúcich reálny výkon činnosti jeho zamestnancov. Na základe výzvy boli zo strany zamestnávateľa predložené štvrťročné správy o vykonaní prác, ku ktorým boli pripojené vizitky z hotelov a reštaurácií. Iné doklady, ako objednávky od slovenských subjektov na internetové školenia realizované na Slovensku a faktúry za vykonané služby, objednávky a faktúry za výučbu obchodnej angličtiny, či iné činnosti realizované zamestnancami na území Slovenskej republiky, zamestnávateľ nepredložil, a to ani po následnej výzve. Ďalej sa žalovaná domnievala, že dôkazné bremeno leží nielen na nej, ale aj na žalobcovi a zamestnávateľovi, ktorí si túto povinnosť riadne nesplnili, pričom v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu z 04 júla 2017, sp. zn. 7Sžo/30/2016, ktorý dospel k rovnakému názoru. V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti naďalej zastávala názor, že žalobca nepreukázal, že k reálnemu výkonu jeho činnosti na území Slovenskej republiky skutočne dochádzalo. Napadnuté rozhodnutie považovala za dostatočne odôvodnené, preukázané a v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky a koordinačnými nariadeniami.

10. V nadväznosti na dohodu o uplatniteľnej legislatíve uzavretú v zmysle článku 16 (4) vykonávacieho nariadenia uviedla, že ju nie je možné chápať v užšom slova zmysle ako právny úkon, na vznik ktorého

je obvykle potrebný prejav vôle dvoch subjektov, ktorý zakladá určitý právny vzťah medzi týmito subjektmi. Domnievala sa, že dohodou sa v zmysle uvedeného článku 16 vykonávacieho nariadenia rozumie dohoda v širšom zmysle, ako niečo, čo sa medzi subjektmi dohodlo, alebo samotné dohodnutie sa. Zároveň poukázala na hlavný princíp vykonávacieho nariadenia, ktorým je nielen užšia a efektívnejšia spolupráca medzi inštitúciami sociálneho zabezpečenia, ale aj modernizácia pravidiel koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia členských štátov na základe spresňovania opatrenia a postupy ich vykonávania. Vzhľadom na uvedenú dohodu medzi Slovenskou republikou a orgánmi sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky nepredstavuje individuálny právny úkon, ktorý by mal mať určitú predpísanú formu. Predmetnou dohodou rozumela celý priebeh vzájomných rokovaní, informovania sa a spolupráce medzi dvoma inštitúciami sociálneho zabezpečenia. V uvedenom kontexte poukázala na rozsudok najvyššieho súdu z 28. novembra 2017, sp. zn. 1Sžso/20/2016, v ktorom najvyšší súd dospel k záveru, že účinky dohody medzi Sociálnou poisťovňou a ZUS nastávajú spätne, t. j. nie až po dni uzavretia dohody v písomnej forme. Taktiež uviedol, že hoci z textu vykonávacieho nariadenia nevyplýva, v akej forme má byť uvedená dohoda uzavretá, tak slovenské procesné predpisy ukladajú orgánom verejnej správy povinnosť, aby dodržiavali všeobecne uznávaný princíp dobrého výkonu verejnej správy. Uvedený právny názor má oporu v slovenskom právnom poriadku, pretože je v súlade v právom účastníka konania na riadne vedený administratívny spis. Zároveň poukázala na skutočnosť, že krajský súd uznesením z 13. júna 2017 prerušil konanie do právoplatného skončenia konania v obdobnej veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 1Sžso/11/2015. V uvedenom konaní boli Súdnemu dvoru Európskej únie predložené prejudiciálne otázky týkajúce sa aplikácie koordinačných nariadení, ktoré mali zásadný význam aj pre rozhodnutie v prejednávanej veci. Dodala, že Krajský súd v Trnave rozsudkom z 15. februára 2018, č. k. 14S/63/2014-258 žalobu v obdobnom prípade zamietol. V uvedenej veci, v ktorej išlo o totožného zamestnávateľa, žalovaná postupovala analogicky, vychádzala z totožných dôkazov a napadnuté rozhodnutie odôvodnila takmer rovnakými argumentmi. Napriek uvedenému došlo k vydaniu protichodných rozhodnutí, čo je podľa názoru žalovanej v rozpore so zásadou právnej istoty. V uvedenom zmysle poukázala na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. novembra 2011, č. k. IV. ÚS 499/2015-25, podľa ktorého protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie. V závere vyjadrenia žalovaná poukázala na právoplatné rozhodnutia najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v ktorých v skutkovo obdobných veciach toho istého žalobcu (zamestnávateľa) najvyšší súd rozhodol v prospech Sociálnej poisťovni: sp. zn.: 1Sžso/20/2016 z 28.11.2017, 1Sžso/23/2016 z 28.11.2017, 1Sžso/2/2017 z 13.02.2018, 10Sžsk/7/2017 z 28.03.2018, 10Sžsk/13/2017 z 27.04.2018, 10Sžsk/29/2017 z 19.06.2018, 10Sžsk/28/2017 z 18.07.2018. Žalovaná taktiež namietala priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi.

11. Navrhla, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietla, alternatívne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie.

III.

Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti žalovanej nevyjadril.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g) v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 453 ods. 2 SSP), v rozsahu námietok žalovanej uvedených v kasačnej sťažnosti, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

13. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/61/2014-121 z 15. októbra 2018, ktorým krajský súd podľa § 191 ods. 1 písm. d) a e) v spojení s §

491 ods. 1 SSP zrušil rozhodnutie žalovanej zo dňa 31.03.2014, číslo 8406-4/2014-BA a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

14. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasťou ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, na ktoré poukázal už krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov ich najvyšší súd neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

15. Predmetom preskúmania súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovanej zo dňa 31.03.2014, číslo 8406-4/2014-BA, ktorým rozhodnutím žalovaná zmenila výrokovú časť rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu - Sociálnej poisťovni, pobočka Trnava č. 700-0241/2011-23 z 09.09.2011 tak, že vypustila text: „...nevyznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 1. novembra 2010.“ a vložila text: „...nevyzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti od 01. novembra 2010.“ a v ostatnej časti prvostupňové rozhodnutie potvrdila. Sociálna poisťovňa, pobočka Trnava rozhodnutím č. 700-0241/2011-23 z 09.09.2011 postupom podľa § 210 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) v spojení s článkom 13 (3) a 13 (4) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 988/2009 (ďalej len „nariadenie“) rozhodla tak, že žalobcovi nevyznikla účasť na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti dňom 1. novembra 2010.

16. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverenú právomoc a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi. Správny súd v správnom súdnictve poskytuje ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. (§ 2 ods. 1 SSP) Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania. (§ 5 ods. 2 SSP) Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP). Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 SSP).

17. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca (fyzická osoba) namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho

orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

18. Kasačný súd zistil, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu síce postupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, avšak súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovanej, napadnutého žalobou, nevykonal náležite v zmysle platnej právnej úpravy zákona č. 461/2003 Z.z. v platnom znení, v spojení s právnou úpravou ustanovenou v Nariadení (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29.04.2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 988/2009 z 16.09.2009 (základné nariadenie) a vykonávacom Nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 z 16.09.2009, ktorým sa vykonáva Nariadenie č. 883/2004. Najvyšší súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovanej v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím pri aplikácii zákonnej úpravy uvedených právnych predpisov postupom podľa Správneho súdneho poriadku dospel k záveru, že v danej veci boli splnené zákonné dôvody pre zrušenie rozhodnutia žalovanej a vrátenie veci na ďalšie konanie, avšak z iných právnych dôvodov, keďže krajský súd rozhodnutie žalovanej zrušil pre nedostatočne zistený skutkový stav posudzujúc vec podľa slovenských právnych predpisov náležite nevyhodnotiac právnou úpravu ustanovenú v uvedených nariadení EÚ, v nesprávnom zložení senátu.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

19. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

20. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

21. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

22. Z uvedených článkov ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie (čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

23. Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2. (čl. 7 ods. 2 Ústavy

slovenskej republiky).

24. Slovenská republika vstupom do Európskej únie na základe Zmluvy o pristúpení podpísanej v Aténach dňa 16. apríla 2003 jej zmluvnými stranami, ktorá podľa čl. 2 ods.2 zmluvy vstúpila do platnosti dňa 1. mája 2004, ako nový členský štát Európskej únie Zmluvou o pristúpení preniesla svoje právomoci na Európsku úniu v určenej miere a svojím vstupom do Európskeho spoločenstva sa súčasne zaviazala k uplatňovaniu právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie. Právne záväznými aktami na úseku sociálneho zabezpečenia pre členské štáty Európskej únie (teda aj pre Slovenskú republiku) sú Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (základné nariadenie) a Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (vykonávacie nariadenie). Európsky parlament a Rada prijali Nariadenie č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej články 42 a 308, konajúc postupom v článku 251 zmluvy, sledujúc ciele, uvedené v preambule zmluvy.

25. V zmysle čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je nariadenie právnym aktom únie, majúcim všeobecnú platnosť, je záväzné vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch. Rovnako rozhodnutie je záväzné v celom rozsahu. Nariadenie je teda nástrojom unifikácie európskeho práva a rozhodnutím orgánu členského štátu, vrátane vnútroštátneho súdu, nie je možné vylúčiť jeho použitie pre konkrétny prípad.

26. Základné nariadenie v druhej hlave ustanovuje určenie príslušnosti právnych predpisov uplatniteľných na fyzické osoby vykonávajúce zamestnanie alebo samostatne zárobkovú činnosť v členských štátoch. V článku 11, ods. 1 uvedeného nariadenia Európsky parlament a Rada ustanovuje všeobecné pravidlo zakotvené v preambule tohto nariadenia, že osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu; tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou. V čl. 11 ods. 3 písm. a/ uvedeného nariadenia európsky zákonodarca stanoví, že s výhradou článkov 12 až 16 osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte podlieha právnym predpisom tohto členského štátu. Pokiaľ fyzická osoba vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch sa určí príslušnosť právneho predpisu členského štátu EÚ podľa právnej úpravy ustanovenej v čl. 13 ods. 3 základného nariadenia, v zmysle ktorého osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1 čl. 13.

27. Postup uplatňovania článku 13 základného nariadenia Európsky parlament a Rada ustanovuje v čl. 16 vykonávacieho nariadenia (č. 987/2009).

28. Podľa čl. 16 ods. 1 až 6 vykonávacieho nariadenia osoba, ktorá vykonáva činnosti v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, informuje o tejto skutočnosti inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska.

Určená inštitúcia členského štátu bydliska bezodkladne určí uplatniteľné právne predpisy, ktoré sa na dotknutú osobu uplatňujú, so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a článok 14 vykonávacieho nariadenia. Toto určenie sa považuje za predbežné. Inštitúcia informuje o predbežnom určení uplatniteľných právnych predpisov určené inštitúcie každého členského štátu, v ktorom sa činnosť vykonáva.

Predbežné určenie uplatniteľných právnych predpisov, ako sa stanovuje v odseku 2, sa stáva definitívnym do dvoch mesiacov odo dňa, keď boli inštitúcie určené príslušnými orgánmi dotknutých členských štátov o ňom informované v súlade s odsekom 2, ak už uplatniteľné právne predpisy neboli definitívne určené na základe odseku 4 alebo najmenej jedna dotknutá inštitúcia neinformovala inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska do konca tejto dvojmesačnej lehoty o tom, že nemôže prijať toto určenie alebo že zaujala k tejto veci odlišné stanovisko.

Ak existuje neistota vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov, v dôsledku ktorej je potrebné, aby inštitúcie alebo úrady dvoch alebo viacerých členských štátov na požiadanie jednej alebo viacerých inštitúcií určených príslušnými úradmi dotknutých členských štátov alebo samotných týchto úradov navzájom rokovali, určia sa právne predpisy uplatniteľné na dotknutú osobu vzájomnou dohodou a so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a príslušné ustanovenia článku 14 vykonávacieho nariadenia. Ak inštitúcie alebo príslušné dotknuté úrady nemajú vo veci rovnaké stanoviská, snažia sa dosiahnuť dohodu v súlade s uvedenými podmienkami a uplatní sa článok 6 vykonávacieho nariadenia.

Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy boli predbežne alebo definitívne určené za uplatniteľné, to bezodkladne oznámi dotknutej osobe.

Ak dotknutá osoba neposkytne informácie podľa odseku 1, uplatnia sa ustanovenia tohto článku na podnet inštitúcie určenej príslušným úradom členského štátu bydliska, len čo je o situácii tejto osoby informovaná, napríklad aj prostredníctvom inej dotknutej inštitúcie.

29. Podľa čl. 20 ods. 1 a 2 vykonávacieho nariadenia dotknuté inštitúcie sprostredkujú príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sú na osobu uplatniteľné podľa hlavy II základného nariadenia, nevyhnutné informácie potrebné na určenie dátumu, ku ktorému sa tieto právne predpisy stávajú uplatniteľnými, ako aj príspevkov, ktoré táto osoba a jej zamestnávateľ alebo zamestnávateľia sú povinní platiť podľa týchto právnych predpisov. Príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy boli určené ako uplatniteľné na osobu podľa hlavy II základného nariadenia, sprostredkuje informáciu o dátume, ku ktorému sa uplatňovanie právnych predpisov stáva účinným, inštitúcii určenej príslušným úradom členského štátu, ktorého právne predpisy sa na túto osobu naposledy vzťahovali.

30.1 Podľa bodu 1 rozhodnutia č. A1 z 12.06.2009 Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia o zavedení postupu dialógu a zmierovacieho postupu týkajúceho sa platnosti dokumentov, určenia uplatniteľných právnych predpisov a poskytovania dávok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (ďalej len „rozhodnutie č. A1“) toto rozhodnutie stanovuje pravidlá na uplatňovanie postupu dialógu a zmierovacieho postupu, ktoré sa môžu použiť v týchto prípadoch:

a) prípady, keď existujú pochybnosti o platnosti dokumentu alebo o správnosti podporných dokladov, ktoré uvádzajú situáciu osoby na účely uplatňovania nariadenia (ES) č. 883/2004 alebo nariadenia (ES) č. 987/2009, alebo

b) prípady, keď existuje rozdiel v stanoviskách medzi členskými štátmi vo veci určenia uplatniteľných právnych predpisov.

30.2. Podľa bodu 5 rozhodnutia č. A1 inštitúcia alebo orgán, ktorý vyjadří pochybnosti o platnosti dokumentu, ktorý vydala inštitúcia alebo orgán druhého členského štátu, alebo ktorý nesúhlasí s (dočasným) určením uplatniteľných právnych predpisov, sa týmto nazýva žiadajúcou inštitúciou. Inštitúcia druhého členského štátu sa týmto nazýva dožiadanou inštitúciou.

30.3. Podľa bodu 6 rozhodnutia č. A1 ak dôjde k jednej zo situácií uvedených v bode 1, žiadajúca inštitúcia sa obráti na dožiadanú inštitúciu, aby požiadala o potrebné objasnenie jej rozhodnutia a v prípade potreby zrušila príslušný dokument alebo ho vyhlásila za neplatný, alebo preskúmala alebo zrušila svoje rozhodnutie.

30.4. Podľa bodu 7 rozhodnutia A1 žiadajúca inštitúcia zdôvodní svoju žiadosť, pričom uvedie, že sa uplatňuje toto rozhodnutie, a poskytne príslušné podporné doklady, ktoré boli dôvodom žiadosti. Uvedie, kto bude jej kontaktnou osobou počas prvej fázy postupu dialógu.

30.5. Podľa bodu 9 rozhodnutia A1 dožiadaná inštitúcia čo najskôr informuje žiadajúcu inštitúciu o výsledku svojho prešetrovania, ale najneskôr do troch mesiacov od doručenia žiadosti.

30.6. Podľa bodu 10 rozhodnutia A1 ak sa pôvodné rozhodnutie potvrdí, zruší a/alebo ak sa dokument zruší alebo vyhlási za neplatný, dožiadaná inštitúcia o tom informuje žiadajúcu inštitúciu. O svojom rozhodnutí informuje aj dotknutú osobu a prípadne aj jej zamestnávateľa a oznámi im tiež, akými

postupmi môžu toto rozhodnutie napadnúť v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi.

31. Kasačný súd z obsahu administratívneho spisu žalovanej mal preukázať, že žalovaná podaním z 25. júla 2013 informovala ZUS, že v prípade 5 zamestnávateľov (vrátane zamestnávateľa žalobcu, pozn. súdu), pobočky vydali rozhodnutia, na základe ktorých ich zamestnanci nepodliehajú slovenským právnym predpisom, proti ktorým boli podané odvolania, pričom na základe vykonaných kontrol bolo konštatované, že ide o „schránkové firmy“ a žalovaná v rámci odvolacieho konania prvostupňové rozhodnutia potvrdí. Na oznámenie žalovanej reagoval ZUS prípisom z 10. októbra 2013, z ktorého vyplýva dohoda, že žalovaná zašle ZUS list, v ktorom bude informovať, že 5 zamestnávateľov sú „poštovými schránkami“ a v nich zamestnané osoby v skutočnosti nevykonávajú zamestnanie na území Slovenskej republiky. Ďalej sa ZUS domnievala, že v zmysle dohody budú konania týkajúce sa odvolaní proti rozhodnutiam, ktoré vydali pobočky Sociálnej poisťovne, prerušené. ZUS mal na základe predložených informácií rozhodnúť o poľskom zákonodarstve. V zmysle uvedeného žiadala žalovanú o vysvetlenie stanoviska v liste z 25.07.2013, že žalovaná nepreruší konania vo veci odvolaní proti rozhodnutiam a nebude čakať až ZUS rozhodne o poľskom zákonodarstve, ale na základe vlastných zistení potvrdí rozhodnutia, voči ktorým boli podané odvolania a žiadala žalovanú o potvrdenie správnosti jej úsudku, že v prípade uvedených 1236 osôb možno potvrdiť, že poľské zákonodarstvo bolo určené na základe spoločnej dohody, pričom takto určené zákonodarstvo bude mať podľa článku 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia konečnú platnosť a nie je potrebné, aby žalovanú informovali o rozhodnutiach ZUS vo veci určenia poľského zákonodarstva podľa článku 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia.

32. Vychádzajúc aj z uvedeného kasačný súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovanej, ktorá považovala za dohodu podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia list z 25.07.2013 a následnú odpoveď ZUS zo dňa 10.10.2013. Takto vymedzená dohoda nespĺňa základné náležitosti právneho úkonu, najmä z pohľadu jeho určitosti. V korešpondencii uvedených subjektov sa uvádza len počet osôb (1236 osôb; pozn. súdu), ktoré majú podliehať poľskému zákonodarstvu. Uvedené osoby nie sú bližšie špecifikované, napr. menom, priezviskom, dátumom narodenia a bydliskom. Takisto z uvedenej komunikácie nie je možné určiť časové obdobie, počas ktorého bolo preukázané, že činnosť zamestnancov bola fiktívna. Kasačný súd ďalej poukazuje aj na skutočnosť, že z listu ZUS z 10.10.2013 vyplýva nejasnosť ZUS v otázkach týkajúcich sa určenia poľského zákonodarstva podľa § 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia, pričom z obsahu administratívneho spisu nevyplýva žiadna odpoveď žalovanej na otázku ZUS.

33. V súvislosti s vyššie uvedeným najvyšší súd poukazuje na uznesenie veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „veľký senát“) sp. zn. 1Vs/1/2018 zo dňa 4. decembra 2018, ktorým veľký senát rozhodol o otázkach rozhodujúcich pre posúdenie veci: „Odpoveď na 1/ otázku: Dohoda medzi inštitúciami dvoch alebo viacerých členských štátov Európskej únie podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia č. 987/2009 z 16.09.2009 musí byť určitá, čo do obsahu ako aj subjektov, ktorých sa má určenie uplatniteľných právnych predpisov týkať a súčasne musí byť zachytená v akomkoľvek formáte (napr. písomne, na elektronickom nosiči a pod.) a založená do spisu Sociálnej poisťovne. Odpoveď na 2/ otázku: Definitívne určenie uplatniteľnej legislatívy iného členského štátu Európskej únie od určitého dátumu podľa čl. 16 ods. 3 Nariadenia Európskeho parlamentu Rady (ES) č. 987/2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“), ktorým sa vykonáva Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „základné nariadenie“) alebo vzájomnou dohodou podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia vylučuje právomoc Sociálnej poisťovne ako inštitúcie podľa čl. 1 písm. p/ základného nariadenia na rozhodovanie o uplatniteľnej legislatíve. Rozhodnutie veľkého senátu je záväznou judikatúrou pre ďalšie rozhodovanie najvyššieho súdu vo veciach s obdobnou právnou problematikou.

34. Kasačný súd vzhľadom na záver veľkého senátu v uvedenom uznesení, konštatuje, že v preskúmvanej veci nebol náležite zistený skutkový stav, z ktorého by vyplynul záver o tom, že medzi Sociálnou poisťovňou a ZUS došlo k uzavretiu dohody o uplatniteľnej legislatíve poľského zákonodarstva aj vo vzťahu k žalobcovi. Rozhodnutie žalovanej bolo predčasné a zmätočné, nakoľko sa opomenula

vysporiadať s otázkou vlastnej právomoci a pri konaní a rozhodovaní o (ne)vzniku povinného sociálneho poistenia žalobcu vychádzala z práva Slovenskej republiky.

35. Kasačný súd vyhodnotil právny názor krajského súdu vyslovený v napadnutom rozhodnutí, týkajúci sa okolností preukazovania reálnej činnosti žalobcu ako zamestnanca na území Slovenskej republiky, ako nadbytočný. Krajský súd sa otázkou právomoci žalovanej na konanie a rozhodnutie v danej veci posudzujúc ju v zmysle citovaných ustanovení základného nariadenia v spojení s ustanoveniami vykonávajúceho nariadenia nezaoberal.

36. Dôvody odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe uvádzané žalovanou, týkajúce sa poukazovania na niektoré rozhodnutia najvyššieho súdu a súdov nižších inštancií, neboli spôsobilé spochybníť vady v konaní a rozhodnutí žalovanej a Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava.

37. Jedným z princípov právneho štátu je v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva. Tento princíp v sebe implikuje požiadavku, aby súdne rozhodnutia boli spoľahlivo predvídateľné a bez akýchkoľvek prejavov justičnej svojvôle. Protichodné právne posúdenie v skutkovo obdobných veciach je v podmienkach materiálneho právneho štátu neakceptovateľné. Ak na skutkovo rovnakú otázku existujú dve protichodné odpovede, je nevyhnutne aspoň jedna z nich nesprávna, s čím sa spája negatívny jav nespravodlivosti, minimálne v uvedenom prípade. Princíp právnej istoty v právnej teórii znamená, že každý jednotlivec by mal mať aspoň základnú predstavu o tom, či konanie, ktorého sa dopúšťa, je konaním právne dovoleným alebo právom reprobovaným. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby bol realizovaný v praxi a to najmä prostredníctvom zjednocovania rozhodovacej praxe najvyššími súdnymi autoritami.

38. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí *Beian v. Rumunsko* z 6. decembra 2007 konštatoval, že rozdiely v judikatúre sú neoddeliteľnou súčasťou akéhokoľvek súdneho systému založeného na viacerých súdoch nižšej a vyššej inštancie s obmedzenou územnou pôsobnosťou. Úlohou najvyššieho súdu je však práve takéto konflikty zjednocovať (napríklad prostredníctvom rozhodnutí veľkého senátu; pozn. súdu). Ústavný súd v uznesení z 13. septembra 2011, č. k. III. ÚS 348/2011-12 rovnako konštatoval, že: „K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštancie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Tento mechanizmus spočíva v inštitúte zverejňovania súdnych rozhodnutí zásadného významu najvyšším súdom a v inštitúte prijímania stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov plénom najvyššieho súdu alebo príslušným kolégiom najvyššieho súdu.“

39. V nadväznosti na vyššie uvedené, kasačný súd vychádzal pri posudzovaní kasačnej sťažnosti žalovanej z uznesenia veľkého senátu správneho kolégia najvyššieho súdu z 04. decembra 2018, sp. zn. 1Vs/1/2018, ktorým vyslovil záväzný právny názor a zjednotil rozhodovaciu prax senátov správneho kolégia najvyššieho súdu, aj súdov nižšej inštancie.

40. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd dospel k záveru, že krajský súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozhodnutie žalovanej síce bolo potrebné zrušiť, avšak z dôvodu, že žalovaná bez zákonného dôvodu predčasne posudzovala existenciu sociálneho poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky bez toho, aby bola legislatíva záväzne určená postupom ustanoveným v koordinačných nariadeniach a v nich určeným príslušným orgánom.

41. Súčasne kasačný súd zistil, že v danej veci krajský súd vydal skorší rozsudok z 30.06.2015 pred senátom krajského súdu v zložení JUDr. K. I., JUDr. P. Y. a JUDr. E. K.. Po zrušení uvedeného rozsudku uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci už nerozhodoval senát, ale rozhodol sudca JUDr. E. K.. V danej súvislosti kasačný súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky III. US 212/2011, podľa ktorého: „Za senát zložený zo zákonných sudcov možno považovať len senát zložený zo sudcov príslušného súdu, ktorí tvorili tento senát v čase pridelenia veci.“

Vychádzajúc z uvedeného nálezu neodôvodnenej zmeny v zložení súdu sú v rozpore s ústavnou zásadou neodňateľnosti zákonného sudcu, ktorá vyplýva zo základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. K zmene v zložení senátov vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie môže v zásade dôjsť len výnimočne. Skutočnosť, že v priebehu konania došlo k zmene právnej úpravy, pričom nová právna úprava v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach ustanovuje príslušnosť sudcu (§ 23 ods. 2 SSP), nie je v danom prípade dôvodom, aby vo veci namiesto senátu, ktorému bola vec pridelená, rozhodoval sudca. Kasačný súd je toho názoru, že vo veci preto rozhodoval nesprávne obsadený súd, čo je takisto dôvodom na zrušenie rozsudku krajského súdu.

42. Z dôvodov uvedených vyššie kasačný súd rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/61/2014-121 z 15.10.2018 podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní krajský súd v zákonom zložení (senát) opätovne vec prejedná a rozhodne v intenciách názoru kasačného súdu vyjadreným v tomto rozhodnutí, ktorým je viazaný.

43. V novom rozhodnutí rozhodne krajský súd opätovne o nároku na náhradu trov, vrátane trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

44. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.